

การพัฒนาระบบนิเทศการปฏิบัติการสอนวิชาชีพครู

คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลกรุงเทพ

Development of a supervisory system for teaching professional experience training of Faculty of Industrial Education Rajamagala University of technical Krungthep

หทัยชนก โทสินธิติ^{1*}, มินตรา ศักดิ์ดี²

^{1*} สาขาวิชาเทคนิคศึกษา คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลกรุงเทพ

hathaichanok.t@mail.rmutk.ac.th

² สาขาวิชาเทคนิคศึกษา คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลกรุงเทพ mintra.s@mail.rmutk.ac.th

บทคัดย่อ

งานวิจัย เรื่อง การพัฒนาระบบนิเทศการปฏิบัติการสอนวิชาชีพครูคณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลกรุงเทพ มีวัตถุประสงค์เพื่อ พัฒนาระบบ ทดลองใช้ระบบและประเมินผลระบบการนิเทศการปฏิบัติการสอนวิชาชีพครูของคณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลกรุงเทพ จากผลการวิจัย พบว่า คู่มือนิเทศการปฏิบัติการสอนวิชาชีพครู มีผลการประเมินค่าความสอดคล้อง (IOC) จากผู้เชี่ยวชาญ เท่ากับ 1 มีผลรวมการประเมินระดับความคิดเห็น/ความพึงพอใจที่มีต่อคู่มืออาจารย์นิเทศการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ พบว่า ระดับความคิดเห็น/ความพึงพอใจที่มีต่อคู่มืออาจารย์นิเทศการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ ด้านการนำคู่มือไปใช้ประโยชน์ มีค่าคะแนนเฉลี่ยสูงสุด เท่ากับ 4.90 หรือคิดเป็นร้อยละ 98.00 เมื่อเทียบกับเกณฑ์แล้วอยู่ในระดับดีมากที่สุด รองลงมา ได้แก่ ด้านเนื้อหาในคู่มือ อยู่ในระดับดีมากที่สุด โดยมีค่าคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 4.77 คิดเป็นร้อยละ 95.40 ส่วนด้านการออกแบบรูปแบบของคู่มือ อยู่ในระดับดีมากที่สุดเช่นกัน มีค่าคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 4.69 หรือคิดเป็นร้อยละ 93.80 โดยรวมแล้วคู่มืออาจารย์นิเทศการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู มีผลการประเมินระดับความคิดเห็น/ความพึงพอใจ ทั้งฉบับอยู่ในระดับดีมากที่สุด โดยมีค่าเฉลี่ยรวมทั้งสิ้น 4.78 หรือคิดเป็นร้อยละ 95.60

คำสำคัญ : การนิเทศ, การปฏิบัติการสอนวิชาชีพครู

Abstract

Research on the development of a supervisory system for teaching professional teaching in the Faculty of Industrial Education. Rajamangala University of Technology Krungthep the objectives were to develop a system, to test the system and to evaluate the system of supervision for teaching professional teaching practices of the Faculty of Industrial Education. Rajamangala University of Technology Krungthep From the research results, it was found that the manual for teaching professional teaching practice The result of the Conformity Assessment (IOC) from experts was equal to 1 with the sum of the assessment of the level of opinions/satisfaction with the Instructor Manual for Professional Experience Training. Supervision of professional experience training the use of the manual with the highest average score of 4.90 or 98.0% compared to the criteria, it was in the best level, followed by the content of the manual at the best level with an average score of 4.77 or 95.40 percent. At the very best level as well. The mean score was 4.69 or 93.80 percent. There is an assessment of the level of opinions / opinions. Satisfied, the whole edition is at the very best level. With a total average of 4.78 or 95.60 percent.

Keywords : Supervision, Teaching professional experience training

1. บทนำ (Introduction)

ครู คือ ผู้ที่ทำหน้าที่สอนให้ศิษย์เกิดความรู้ และมีคุณธรรม จริยธรรมที่ดี หรือคุณลักษณะที่พึงนำมาประโยชน์ให้แก่สังคมได้ในอนาคต การที่ผู้ใดจะเป็นครูได้นั้น ต้องผ่านกระบวนการปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรม มีความรู้ และต้องผ่านการฝึกฝนบ่มเพาะการถ่ายทอดความรู้ ซึ่งเรียกว่า การฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู การฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูเป็นกระบวนการที่มีความสำคัญที่นักศึกษาจะได้เรียนรู้และพัฒนาการเรียนการสอน และงานในหน้าที่ครูอย่างเข้มข้นและเป็นรูปธรรม (นิตยา เรื่องแป้น.2555) เป็นโอกาสที่จะได้นำความรู้และทฤษฎี ไปประยุกต์ใช้ และสร้างองค์ความรู้ทางการศึกษา เพื่อสร้างสรรค์และแก้ปัญหาในกระบวนการทำงาน โดยมีครูพี่เลี้ยง อาจารย์นิเทศ และผู้บริหารสถานศึกษา เป็นที่ปรึกษาให้คำแนะนำ และความช่วยเหลือ (คู่มือการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู มปป.)

คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลกรุงเทพ มีหน้าที่หลักในการสร้างและผลิตครูช่างตามหลักสูตรครุศาสตร์อุตสาหกรรมบัณฑิต ที่ประกอบไปด้วยสองสาขาวิชา คือ สาขาวิชาวิศวกรรมอุตสาหกรรม และสาขาวิชาวิศวกรรมเครื่องกล ภายใต้ข้อกำหนดของคุรุสภาซึ่งเป็นองค์กรวิชาชีพที่กำกับดูแลเกี่ยวกับการผลิตครูที่ได้

กำหนดให้ผู้ที่ประกอบอาชีพครูต้องผ่านการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูในสถานศึกษาอย่างน้อยหนึ่งภาคการศึกษา (คุรุสภา. 2564) การฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูหรือการฝึกสอน ถือเป็นส่วนสำคัญของการผลิตครู อาจารย์นิเทศและกระบวนการนิเทศ จึงเป็นส่วนสำคัญที่มีผลต่อสัมฤทธิ์ผลของการฝึกสอน หากอาจารย์นิเทศและกระบวนการนิเทศ เป็นไปตามบทบาทและความรับผิดชอบที่กำหนดไว้ ย่อมนำมาซึ่งความพึงพอใจของทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง (สุจินดา ม่วงมี. 2549) ที่ผ่านมาคณะครุศาสตร์อุตสาหกรรมได้มอบหมายให้สาขาวิชาเทคนิคศึกษาเป็นผู้รับผิดชอบการดำเนินงานฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู และใช้กระบวนการนิเทศที่ปฏิบัติกันมาตั้งแต่จัดตั้งคณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม ดังนั้น จึงควรมีการทบทวนและพัฒนาระบบการนิเทศการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูที่เกิดจากการร่วมมือจากทุกฝ่ายและสอดคล้องกับการรับรองมาตรฐานวิชาชีพครูจากคุรุสภา

งานวิจัย เรื่อง การพัฒนาระบบนิเทศการปฏิบัติการสอนวิชาชีพครูคณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลกรุงเทพ มีวัตถุประสงค์เพื่อ

1.1 พัฒนาระบบนิเทศการปฏิบัติการสอนวิชาชีพครูของคณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลกรุงเทพ

1.2. ทดลองใช้ระบบนิเทศการปฏิบัติการสอนวิชาชีพครูของคณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลกรุงเทพ

1.3. ประเมินผลระบบการนิเทศการปฏิบัติการสอนวิชาชีพครูของคณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลกรุงเทพ

2. วิธีการวิจัย (Methodology)

งานวิจัย เรื่อง การพัฒนาระบบนิเทศการปฏิบัติการสอนวิชาชีพครูคณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลกรุงเทพ มีวิธีการดำเนินงานวิจัย ดังนี้

2.1. พัฒนาระบบนิเทศการปฏิบัติการสอนวิชาชีพครูของคณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลกรุงเทพ มีขั้นตอนการดำเนินการวิจัย ดังนี้ ศึกษาข้อมูล เอกสาร สภาพการณ์การนิเทศปัจจุบัน เนื้อหาของการนิเทศ ได้แก่ การจัดการเรียนการสอน โครงการสอน สื่อการสอน วิธีการสอน การวัดผลประเมินผล ฯลฯ ปัญหาและอุปสรรคที่เกิดขึ้นในระบบการนิเทศการปฏิบัติการสอนวิชาชีพครูของคณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลกรุงเทพ ข้อกำหนดของคุรุสภาในการปฏิบัติการสอนวิชาชีพครู และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง นำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์งาน วิเคราะห์หน้าที่ของอาจารย์นิเทศ เพื่อกำหนดระบบนิเทศการปฏิบัติการสอนวิชาชีพครูของคณะครุศาสตร์ให้สอดคล้องกับข้อกำหนดของคุรุสภา และจัดทำเอกสาร แบบบันทึกต่าง ๆ ประกอบขั้นตอนการนิเทศแต่ละขั้นตอน ส่วนการพัฒนาเครื่องมือที่ใช้ในงานวิจัย โดยนาระบบการนิเทศที่พัฒนาขึ้น และเครื่องมือในการเก็บข้อมูลงานวิจัย เสนอแก่ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 3 ราย จากสาขาวิชาเทคนิคศึกษา คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลกรุงเทพ ได้พิจารณาความสอดคล้องและเหมาะสมของข้อคำถามในแบบประเมินคู่มือการนิเทศ (IOC : Index of item objective congruence) ในการตรวจสอบโดยให้เกณฑ์ในการตรวจพิจารณาข้อคำถาม 1 แสดงรายการประเมิน ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ของประเด็นแบบสอบถาม แบบประเมินคู่มืออาจารย์นิเทศการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลกรุงเทพ ประกอบด้วย การประเมินใน 3 ด้าน ได้แก่ ด้านการออกแบบรูปเล่มของคู่มือ

มีจำนวนข้อคำถาม 3 ข้อ ด้านเนื้อหาในคู่มือ มีจำนวนข้อคำถาม 7 ข้อ และด้านการนำคู่มือไปใช้ประโยชน์ มีจำนวนข้อคำถาม 3 ข้อ จากนั้นแก้ไขตามที่ผู้เชี่ยวชาญเสนอแนะ และจัดทำคู่มือระบบนิเทศการปฏิบัติการสอนวิชาชีพครู คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลกรุงเทพ

2.2. ทดลองใช้ระบบการปฏิบัติการสอนวิชาชีพครูของคณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลกรุงเทพ โดยนำคู่มือการนิเทศไปให้อาจารย์นิเทศของคณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม ไปทดลองใช้ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2564 ประกอบด้วยอาจารย์นิเทศวิชาชีพครูจำนวน 6 คน อาจารย์นิเทศวิชาชีพช่าง จำนวน 9 คน รวม 15 คน โดยดำเนินการตามคู่มือการนิเทศ ดังนี้

แต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินงานนิเทศนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู ประกอบด้วย คณบดี รองคณบดีฝ่ายวิชาการ หัวหน้าภาควิชาครุศาสตร์อุตสาหกรรมและเทคนิคศึกษา หัวหน้าสาขาวิชาเทคนิคศึกษา หัวหน้าสาขาวิชาวิศวกรรมอุตสาหกรรม หัวหน้าสาขาวิชาเครื่องกล อาจารย์นิเทศ อาจารย์พี่เลี้ยง คณะกรรมการดำเนินงานนิเทศนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู คัดเลือกอาจารย์นิเทศตามคุณสมบัติที่คุรุสภากำหนด อาจารย์นิเทศ อาจารย์พี่เลี้ยง และนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู ประชุมร่วมกันเพื่อชี้แจง ขั้นตอน วิธีการ และตารางเวลา ในการฝึกสอน และให้นักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูเขียนใบสมัครการฝึกประสบการณ์ในรายวิชาการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูตามทำเนียบสถานศึกษาที่สาขาวิชากำหนด นักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูนำหนังสือส่งตัวพร้อมรายงานตัวกับอาจารย์พี่เลี้ยง เพื่อติดต่อขอรับการฝึกสอนยังโรงเรียนที่นักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูสมัคร และขอรับแบบฟอร์มการเขียนโครงการสอนตามรายวิชาที่ได้รับมอบหมาย ณ สถานศึกษาที่นักศึกษาไปฝึกสอน นักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู อาจารย์นิเทศ และอาจารย์พี่เลี้ยง ประชุมเพื่อกำหนดอาจารย์ที่ปรึกษาประจำกลุ่มเพื่อทำหน้าที่กำหนดตารางการให้คำปรึกษาระหว่างอาจารย์นิเทศ และนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูในการเขียนโครงการสอน การสร้างสื่อการสอน และการประเมินผลการสอน หัวหน้าสาขาวิชา อาจารย์นิเทศ อาจารย์พี่เลี้ยง ให้การปฐมนิเทศแก่นักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู ในหัวข้อ

กระบวนการนิเทศการฝึกสอน ระเบียบของสถานศึกษา การปฏิบัติตนของนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู จรรยาบรรณวิชาชีพครู การศึกษารายกรณี (Case Study) นักศึกษาออกฝึกปฏิบัติการฝึกสอน โดยมีอาจารย์พี่เลี้ยงให้คำแนะนำ ปรึกษาเกี่ยวกับรายละเอียดอื่น ๆ ในระหว่างการฝึก และมีอาจารย์นิเทศให้คำปรึกษา ติดตามผลการฝึกสอน เป็นระยะตามตารางที่กำหนด ในสัปดาห์ที่ 1 – 7 ของภาคเรียนที่ 2 ณ สถานศึกษาที่นักศึกษาออกฝึกประสบการณ์รายวิชาการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู หัวหน้าสาขาอาจารย์นิเทศ อาจารย์พี่เลี้ยง และนักศึกษาร่วมประชุมสัมมนาเพื่อรับทราบ แลกเปลี่ยนความคิดเห็น ประสบการณ์และการให้คำปรึกษาเพื่อหาแนวทางแก้ไขและพัฒนาการเรียนการสอน นักศึกษาออกฝึกปฏิบัติการฝึกสอน โดยมีอาจารย์พี่เลี้ยงให้คำแนะนำ ปรึกษาเกี่ยวกับรายละเอียดอื่น ๆ ในระหว่างการฝึก และมีอาจารย์นิเทศให้คำปรึกษา ติดตามผลการฝึกสอนเป็นระยะตามตารางที่กำหนด หัวหน้าสาขา อาจารย์นิเทศ อาจารย์พี่เลี้ยง และนักศึกษาร่วมประชุมสัมมนาเพื่อสรุปการดำเนินการฝึกสอนและการนิเทศ พร้อมรวบรวมผลการประเมินการฝึกสอนของอาจารย์พี่เลี้ยง หัวหน้าสาขา อาจารย์นิเทศ อาจารย์พี่เลี้ยงประชุมเพื่อตัดสินผลการฝึกประสบการณ์การฝึกสอนครู ศึกษาศาสตร์อุตสาหกรรมศึกษา อาจารย์นิเทศและอาจารย์พี่เลี้ยงส่งผลการฝึก ประสบการณ์ การฝึก สอนครู ศึกษาศาสตร์ อุตสาหกรรมศึกษา ยังแผนกทะเบียนและวัดผลการศึกษาเพื่ออนุมัติผลการศึกษา ติดตาม เก็บรวบรวมข้อมูลผลการทดลองใช้คู่มือระบบนิเทศ

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ใช้แบบแบบประเมินคู่มืออาจารย์นิเทศการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลกรุงเทพ ซึ่งประกอบด้วยแบบประเมิน จำนวน 3 ตอน คือ ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบประเมิน เป็นข้อความเกี่ยวกับข้อมูลส่วนตัวของผู้ตอบแบบ ประเมิน ลักษณะคำถามเป็นแบบให้เลือกตอบ (Checklist) โดยสอบถามเกี่ยวกับสาขาวิชาที่สังกัด ตำแหน่งงาน ประสบการณ์ในการสอน และประสบการณ์การนิเทศการฝึก ประสบการณ์วิชาชีพครู ตอนที่ 2 ความคิดเห็น/ความพึงพอใจต่อคู่มืออาจารย์นิเทศการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลกรุงเทพ เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ ตามแนวคิดของ Likert และตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะ

วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล ในการสำรวจความคิดเห็น/ความพึงพอใจของอาจารย์นิเทศต่อคู่มืออาจารย์นิเทศการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลกรุงเทพ ในครั้งนี้ได้เก็บรวบรวมข้อมูล ดังนี้ 1. ดำเนินการนำแบบสอบถามไปแจกให้กับกลุ่มตัวอย่างโดยส่งลิงค์แบบสอบถามทางกลุ่มไลน์ของภาควิชาครุศาสตร์อุตสาหกรรมและเทคนิคศึกษา โดยใช้ระยะเวลาการรวบรวม ข้อมูลที่เป็นแบบสอบถามเป็นเวลา 1 สัปดาห์ 2. ตรวจสอบความสมบูรณ์ของคำตอบในแบบสอบถาม 3. จัดหมวดหมู่ของข้อมูลในแบบสอบถามเพื่อนำข้อมูลไปวิเคราะห์ทางสถิติ การวิเคราะห์ข้อมูล นำข้อมูลมาประมวลผลและวิเคราะห์ด้วยวิธีทางสถิติ การวิเคราะห์ข้อมูล ดำเนินการดังนี้ 1. ตรวจสอบแบบประเมินที่ได้รับคืนมาทุกฉบับและให้คะแนนตามแนวทางที่กำหนดไว้ 2. นำแบบประเมินฉบับที่สมบูรณ์มาวิเคราะห์ข้อมูล นำคะแนนที่ได้ไปวิเคราะห์ด้วยการหาค่าเฉลี่ย

2.3. ประเมินผลระบบการนิเทศการปฏิบัติการสอนวิชาชีพครูของคณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลกรุงเทพ โดยจัดประชุม Focus Group ผู้บริหารและคณาจารย์ภาควิชาครุศาสตร์อุตสาหกรรมและเทคนิคศึกษา ผู้วิจัยนำเสนอระบบการนิเทศและผลจากการใช้ระบบการนิเทศที่พัฒนาขึ้น ขอข้อเสนอแนะจากอาจารย์นิเทศจากการใช้คู่มือระบบการนิเทศการฝึกปฏิบัติวิชาชีพครู จากนั้น รวบรวมข้อมูลจากข้อเสนอแนะที่ได้จากการประชุมวิเคราะห์ข้อมูลและนำข้อมูลที่ได้ไปพัฒนาปรับปรุงคู่มือระบบการนิเทศการฝึกปฏิบัติวิชาชีพครูของคณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลกรุงเทพ เผยแพร่และนำไปใช้ในการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูของคณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลกรุงเทพ

3. ผลการวิจัย (Results)

3.1. ผลการพัฒนาระบบนิเทศการปฏิบัติการสอนวิชาชีพครูของคณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลกรุงเทพ มีดังนี้

3.3.1. ระบบการนิเทศที่พัฒนาและจัดทำเป็นคู่มือได้นำไปให้ผู้เชี่ยวชาญพิจารณา ความสอดคล้องและเหมาะสมของระบบการนิเทศ ซึ่งผลการประเมินมีดังนี้

ตารางที่ 1 ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ของประเด็นแบบสอบถามแบบประเมินคู่มือการนิเทศการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ

รายการประเมิน	รวม	IOC
ด้านการออกแบบ	3	1
รูปเล่มของคู่มือ		
ด้านเนื้อหาในคู่มือ	3	1
ด้านการนำคู่มือไปใช้ประโยชน์	3	1

จากตารางที่ 1 แสดงค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ของประเด็นแบบสอบถามแบบประเมินคู่มือการนิเทศการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ พบว่า มีค่าดัชนีความสอดคล้องเท่ากับ 1 แสดงว่าแบบสอบถามฉบับนี้มีความสอดคล้องของข้อคำถามและวัตถุประสงค์ มีความเที่ยงตรง สามารถนำไปใช้ได้

นอกจากนี้ ผู้เชี่ยวชาญยังให้ข้อเสนอแนะในการปรับปรุงคู่มือการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ ดังนี้ “ภาคผนวก ควรมีหน้าแบบฟอร์มต่างๆ ที่พร้อมสำเนา ใช้งานได้เลย และเรียงตามกระบวนการ หรือกิจกรรมการนิเทศ”

3.1.2 ผู้วิจัยได้ปรับปรุงคู่มือระบบนิเทศการปฏิบัติการสอนวิชาชีพครูคณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลกรุงเทพ ตามข้อเสนอแนะจากผู้เชี่ยวชาญ โดยเพิ่มเติม QR code เอกสารประกอบการนิเทศปฏิบัติการสอนวิชาชีพครู ซึ่งเอกสารดังกล่าว อยู่ในรูปไฟล์ Word Document สามารถดาวน์โหลดมาใช้ หรือปรับปรุงได้ทันที คู่มือการนิเทศการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู 1 ฉบับ เนื้อหารายละเอียด ดังแนบ

ภาพที่ 1 QR Code สำหรับดาวน์โหลดคู่มือการนิเทศการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู

3.2. ผลการทดลองใช้คู่มือการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูของคณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลกรุงเทพ จากการนำคู่มือการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู ไปให้อาจารย์นิเทศวิชาชีพครูจำนวน 6 คน อาจารย์นิเทศวิชาชีพช่าง จำนวน 9 คน รวม 15 คน การประเมินผลคู่มือการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู สามารถเก็บแบบสอบถามได้ 15 คน คิดเป็นร้อยละ 100 มีผลการประเมิน ดังนี้

ตารางที่ 2 ผลการประเมินคู่มือการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู ด้านการออกแบบรูปเล่มของคู่มือ

รายการประเมินคู่มือ	ค่าเฉลี่ย	เกณฑ์
1.ขนาดเล่มของคู่มือเหมาะสม เรียบร้อย	4.66 (93.20)	ดีมากที่สุด
2. สีและการออกแบบปกของคู่มือน่าสนใจ	4.70 (94.00)	ดีมากที่สุด
3. รูปแบบตัวอักษรอ่านง่าย และสวยงาม	4.73 (94.60)	ดีมากที่สุด
รวม	4.69	ดีมาก
ร้อยละ	93.80	ที่สุด

จากตารางที่ 2 พบว่า อาจารย์นิเทศ มีความคิดเห็น/ความพึงพอใจต่อคู่มืออาจารย์นิเทศการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ ด้านการออกแบบรูปเล่มของคู่มือ โดยภาพรวมอยู่ในเกณฑ์ประเมินระดับดีมากที่สุด มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.69 หรือคิดเป็นร้อยละ 93.80

ตารางที่ 3 ผลการประเมินคู่มือการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู ด้านการเนื้อหาในเล่มคู่มือ

รายการประเมินคู่มืออาจารย์นิเทศการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู	ค่าเฉลี่ย	เกณฑ์
1. เนื้อหาของคู่มืออ่านแล้วเข้าใจง่าย	4.73 (94.60)	ดีมากที่สุด
2. เนื้อหาของคู่มือมีความทันสมัยต่อเหตุการณ์	4.73 (94.60)	ดีมากที่สุด

**ตารางที่ 3 ผลการประเมินคู่มือนิเทศการฝึกประสบการณ์
วิชาชีพครู ด้านการเนื้อหาในเล่มคู่มือ (ต่อ)**

รายการประเมินคู่มืออาจารย์ นิเทศการฝึกประสบการณ์ วิชาชีพครู		
นิเทศการฝึกประสบการณ์ วิชาชีพครู	ค่าเฉลี่ย	เกณฑ์
3. เนื้อหาของคู่มือตรงต่อความต้องการ	4.80 (96.00)	ดีมาก ที่สุด
4. การจัดเนื้อหาเป็นหมวดหมู่ เข้าใจง่าย	4.80 (96.00)	ดีมาก ที่สุด
5. การจัดเนื้อหาเป็นลำดับ ขั้นตอน สอดคล้อง และ เชื่อมโยงกันดี	4.80 (96.00)	ดีมาก ที่สุด
6. เนื้อหาของคู่มือช่วยให้ อาจารย์นิเทศเข้าใจในหลักและ กระบวนการนิเทศการฝึก ประสบการณ์วิชาชีพครู	4.93 (98.60)	ดีมาก ที่สุด
7. เนื้อหาของคู่มือช่วยให้ อาจารย์นิเทศเข้าใจใน กระบวนการดำเนินงานการฝึก ประสบการณ์วิชาชีพครู	4.86 (97.20)	ดีมาก ที่สุด
รวม	4.77	ดีมาก
ร้อยละ	95.40	ที่สุด

จากตารางที่ 3 พบว่า อาจารย์นิเทศ มีความคิดเห็น/
ความพึงพอใจต่อคู่มืออาจารย์นิเทศการฝึกประสบการณ์
วิชาชีพ ด้านเนื้อหาในเล่มคู่มือ โดยภาพรวมอยู่ในเกณฑ์
ประเมินระดับดีมากที่สุด มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.77 หรือคิด
เป็นร้อยละ 95.40

**ตารางที่ 4 ผลการประเมินคู่มือนิเทศการฝึกประสบการณ์
วิชาชีพครู ด้านการนำคู่มือไปใช้ประโยชน์**

รายการประเมินคู่มือ อาจารย์นิเทศการฝึก ประสบการณ์วิชาชีพครู		
อาจารย์นิเทศการฝึก ประสบการณ์วิชาชีพครู	ค่าเฉลี่ย	เกณฑ์
1. ความรู้จากคู่มือสามารถ นำไปใช้ประโยชน์ใน การ นิเทศการฝึกประสบการณ์ วิชาชีพครูได้	4.93 (98.60)	ดีมากที่สุด

**ตารางที่ 4 ผลการประเมินคู่มือนิเทศการฝึก
ประสบการณ์วิชาชีพครู ด้านการนำคู่มือไปใช้ประโยชน์ (ต่อ)**

รายการประเมินคู่มือ อาจารย์นิเทศการฝึก ประสบการณ์วิชาชีพครู		
อาจารย์นิเทศการฝึก ประสบการณ์วิชาชีพครู	ค่าเฉลี่ย	เกณฑ์
1. ความรู้จากคู่มือสามารถ นำไปใช้ประโยชน์ใน การ นิเทศการฝึกประสบการณ์ วิชาชีพครูได้	4.93 (98.60)	ดีมากที่สุด
2. คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สามารถนำคู่มือนี้ไปใช้ใน การฝึกประสบการณ์วิชาชีพ ครูได้	4.86 (97.20)	ดีมากที่สุด
3. ความพึงพอใจของท่าน โดยรวมต่อประโยชน์ ที่ ได้รับจากคู่มือฯ ฉบับนี้	4.93 (98.60)	ดีมากที่สุด
รวม	4.90	ดีมากที่สุด
ร้อยละ	98.00	

จากตารางที่ 4 พบว่า อาจารย์นิเทศ มีความคิดเห็น/
ความพึงพอใจต่อคู่มืออาจารย์นิเทศการฝึกประสบการณ์
วิชาชีพ ด้านการนำคู่มือไปใช้ประโยชน์ โดยภาพรวมอยู่ใน
เกณฑ์ประเมินระดับดีมากที่สุด มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.77 หรือ
คิดเป็นร้อยละ 95.40

**ตารางที่ 5 ผลการประเมินความพึงพอใจคู่มือนิเทศการฝึก
ประสบการณ์วิชาชีพครู**

รายการประเมินคู่มือ อาจารย์นิเทศการฝึก ประสบการณ์วิชาชีพครู	ระดับ ความพึง พอใจ	เกณฑ์
ด้านการออกแบบรูปเล่ม ของคู่มือ	4.69	ดีมากที่สุด
ด้านเนื้อหาในคู่มือ	4.77	ดีมากที่สุด
ด้านการนำคู่มือไปใช้ ประโยชน์	4.90	ดีมากที่สุด
ค่าเฉลี่ยรวมทั้งสิ้น	4.78	ดีมากที่สุด

จากตารางที่ 5 พบว่าผลการประเมินความพึงพอใจ
คู่มือนิเทศการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู ด้านการนำคู่มือไป
ใช้ประโยชน์ มีค่าคะแนนเฉลี่ยสูงสุด เท่ากับ 4.90 หรือคิด
เป็นร้อยละ 98.00 เมื่อเทียบกับเกณฑ์แล้วอยู่ในระดับดีมาก
ที่สุด รองลงมา ได้แก่ ด้านเนื้อหาในคู่มือ อยู่ในระดับดีมาก
ที่สุด โดยมีค่าคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 4.77 คิดเป็นร้อยละ
95.40 ส่วนด้านการออกแบบรูปแบบของคู่มือ อยู่ในระดับดี
มากที่สุดเช่นกัน มีค่าคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 4.69 หรือคิดเป็น
ร้อยละ 93.80 โดยรวมแล้วคู่มืออาจารย์นิเทศการฝึก
ประสบการณ์วิชาชีพครู มีผลการประเมินระดับความ
คิดเห็น/ความพึงพอใจ ทั้งฉบับอยู่ในระดับดีมากที่สุด โดยมี
ค่าเฉลี่ยรวมทั้งสิ้น 4.78 หรือคิดเป็นร้อยละ 95.60

3.3. ผลการประเมินผลระบบการนิเทศการปฏิบัติการ
สอนวิชาชีพครูของคณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม มหาวิทยาลัย
เทคโนโลยีราชมงคลกรุงเทพ ในการประเมินผลระบบการ
นิเทศการปฏิบัติการสอนวิชาชีพครูของคณะครุศาสตร์
อุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลกรุงเทพ
ผู้วิจัยได้จัดประชุม Focus Group ในวันที่ 31 สิงหาคม
2565 เวลา 09.00 – 12.00 น. ที่ห้องประชุมคณะครุศาสตร์
อุตสาหกรรม โดยมี ผู้บริหารประกอบด้วย รองคณบดีฝ่าย
บริหาร รองคณบดีฝ่ายกิจการทั่วไป หัวหน้าภาควิชาครุ
ศาสตร์อุตสาหกรรมและเทคนิคศึกษา หัวหน้าสาขาวิชา
วิศวกรรมเครื่องกล หัวหน้าสาขาวิชาวิศวกรรมอุตสาหการ
และคณาจารย์ภาควิชาครุศาสตร์อุตสาหกรรมและเทคนิค
ศึกษา เข้าร่วมประชุมรวม 22 คน ผู้วิจัยได้นำเสนอระบบการ
นิเทศและผลจากการใช้ระบบการนิเทศที่พัฒนาขึ้น จากนั้นขอ
ข้อเสนอแนะจากอาจารย์นิเทศและคณาจารย์ จากการใช้
คู่มือระบบการนิเทศการฝึกปฏิบัติวิชาชีพครู พบว่า เนื้อหา
ของคู่มือตรงต่อความต้องการ จัดเนื้อหาเป็นหมวดหมู่
ความรู้จากคู่มือสามารถนำไปใช้ประโยชน์ในการนิเทศการฝึก
ประสบการณ์วิชาชีพครูได้ช่วยให้อาจารย์นิเทศเข้าใจใน
กระบวนการดำเนินงานการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู คู่มือ
สามารถนำมาใช้ได้ดีมีวิดีโอโค้ด ที่สามารถดาวน์โหลด
เอกสารได้ง่ายไม่ต้องไปถ่ายเอกสาร สิ่งที่ต้องปรับปรุงคือ
ควรเพิ่มเนื้อหาจรรยาบรรณอาจารย์นิเทศ

4. การอภิปราย (Discussion)

ภายใต้ข้อกำหนดของคุรุสภาซึ่งเป็นองค์กรวิชาชีพที่กำกับ
ดูแลเกี่ยวกับการผลิตครูที่ได้กำหนดให้ผู้ที่ประกอบอาชีพ
ครูต้องผ่านการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูในสถานศึกษา
อย่างน้อยหนึ่งภาคการศึกษา ซึ่งการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ
ครูในสถานศึกษาดังกล่าวต้องมีอาจารย์นิเทศการฝึก
ประสบการณ์วิชาชีพครูด้วยจึงจะได้รับการรับรองมาตรฐาน
การผลิตครูจากคุรุสภา ที่ผ่านมาคณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม
ได้มอบหมายให้สาขาวิชาเทคนิคศึกษาเป็นผู้รับผิดชอบการ
ดำเนินงานฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู และใช้กระบวนการ
นิเทศที่ปฏิบัติกันมาตั้งแต่จัดตั้งคณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม
ดังนั้น งานวิจัยเรื่อง นี้จึงเป็นการทบทวนและพัฒนาระบบ
การนิเทศการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูที่เกิดจากการ
ร่วมมือจากทุกฝ่ายและสอดคล้องกับการรับรองมาตรฐาน
วิชาชีพครูจากคุรุสภา กระบวนการพัฒนาระบบการนิเทศ ได้
มีการศึกษาค้นคว้า วิเคราะห์หน้าที่และวิเคราะห์งานของ
อาจารย์นิเทศ รวมถึงข้อกำหนดต่าง ๆ ของคุรุสภานำมา
กำหนดเป็นระบบการนิเทศการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู
และจัดทำเป็นคู่มือการนิเทศการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู
ประกอบกับมีเอกสารการประเมินต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องเพื่อให้
ง่ายต่อการทำความเข้าใจและนำไปใช้งาน มีความทันสมัยต่อ
เหตุการณ์ ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยที่คู่มือนิเทศการฝึก
ประสบการณ์วิชาชีพครู มีผลประเมินความคิดเห็น/พึงพอใจ
ในภาพรวมทั้งฉบับอยู่ในระดับดีมากที่สุดทุกข้อและยังช่วยให้
อาจารย์นิเทศเข้าใจในหลักและกระบวนการนิเทศการฝึก
ประสบการณ์วิชาชีพครูและกระบวนการดำเนินงานการฝึก
ประสบการณ์วิชาชีพครูเป็นไปตามข้อบังคับของคุรุสภา ทั้งนี้
เพื่อประโยชน์ในการรับรองปริญญาและการประเมิน
สมรรถนะวิชาชีพครูของนักศึกษาต่อไป

5. สรุปผล (Conclusion)

งานวิจัย เรื่อง การพัฒนาระบบนิเทศการ
ปฏิบัติการสอนวิชาชีพครูคณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลกรุงเทพ มีวัตถุประสงค์เพื่อ
พัฒนาระบบนิเทศ ทดลองใช้ และประเมินผลระบบการ
ปฏิบัติการสอนวิชาชีพครูของคณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลกรุงเทพ ผู้วิจัยขอเสนอ
การสรุปผลการวิจัยตามลำดับ ดังนี้

5.1. การพัฒนาระบบนิเทศการปฏิบัติการสอนวิชาชีพรูของคณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลกรุงเทพ ในการพัฒนาระบบนิเทศการปฏิบัติการสอนวิชาชีพรูของคณะครุศาสตร์อุตสาหกรรมนั้น ผู้วิจัยได้ศึกษาข้อมูล เอกสาร สภาพการณ์การนิเทศปัจจุบัน เนื้อหาของการนิเทศ ปัญหาและอุปสรรคที่เกิดขึ้นในระบบการนิเทศการปฏิบัติการสอนวิชาชีพรูของคณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม ข้อกำหนดของครุสภาในการปฏิบัติการสอนวิชาชีพรู และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง แล้วนำข้อมูลที่ได้นำมาวิเคราะห์งาน วิเคราะห์หน้าที่ของอาจารย์นิเทศ เพื่อกำหนดระบบนิเทศการปฏิบัติการสอนวิชาชีพรูของคณะครุศาสตร์ให้สอดคล้องกับข้อกำหนดของครุสภา และจัดทำเอกสารแบบบันทึกต่าง ๆ ประกอบขั้นตอนการนิเทศแต่ละขั้นตอน แล้วนำมาจัดทำเป็นคู่มือการนิเทศการฝึกประสบการณ์วิชาชีพรูสำหรับอาจารย์นิเทศ พร้อม QR Code สำหรับดาวน์โหลดแบบฟอร์มที่เกี่ยวข้อง จากนั้นนำคู่มือการนิเทศการฝึกประสบการณ์วิชาชีพรู และแบบประเมินคู่มือ ไปให้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 ท่าน ได้พิจารณาคัดขีความสอดคล้อง (IOC) ของประเด็นแบบสอบถามแบบประเมินคู่มือการนิเทศการฝึกประสบการณ์วิชาชีพรู พบว่า มีค่าดัชนีความสอดคล้องเท่ากับ 1 แสดงว่าแบบประเมินมีความสอดคล้องของข้อคำถามและวัตถุประสงค์ มีความเที่ยงตรงสามารถนำไปใช้ได้

5.2. การทดลองใช้ระบบนิเทศการปฏิบัติการสอนวิชาชีพรูของคณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลกรุงเทพ จากการนำคู่มือการฝึกประสบการณ์วิชาชีพรู ไปให้อาจารย์นิเทศของภาควิชาครุศาสตร์อุตสาหกรรม คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรมนำไปใช้พบว่า อายุงานส่วนใหญ่ของอาจารย์นิเทศในคณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม มีประสบการณ์ในการเป็นอาจารย์นิเทศการสอนไม่น้อยกว่า 6-10 ปี เป็นไปตามเกณฑ์ของครุสภา ซึ่งผลของการประเมินความคิดเห็น/ความพึงพอใจที่มีต่อการประเมินระบบการนิเทศตามคู่มืออาจารย์นิเทศการฝึกประสบการณ์วิชาชีพรู คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลกรุงเทพ โดยรวมแล้วคู่มืออาจารย์นิเทศการฝึกประสบการณ์วิชาชีพรู มีผลการ

ประเมินระดับความคิดเห็น/ความพึงพอใจ ทั้งฉบับอยู่ในระดับดีมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการนำคู่มือไปใช้ประโยชน์ มีค่าคะแนนเฉลี่ยสูงสุด เมื่อเทียบกับเกณฑ์แล้วอยู่ในระดับดีมากที่สุด รองลงมา ได้แก่ ด้านเนื้อหาในคู่มือ อยู่ในระดับดีมากที่สุด ส่วนด้านการออกแบบรูปเล่มของคู่มือ มีค่าคะแนนเฉลี่ยน้อยที่สุด แต่เมื่อเทียบกับเกณฑ์ยังอยู่ในระดับดีมากที่สุดเช่นกัน

5.3. การประเมินระบบนิเทศการปฏิบัติการสอนวิชาชีพรูของคณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลกรุงเทพ ในการประเมินผลระบบการนิเทศการปฏิบัติการสอนวิชาชีพรูของคณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลกรุงเทพ ผู้วิจัยได้จัดประชุม Focus Group ที่ห้องประชุมคณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม โดยมี ผู้บริหารประกอบด้วย รองคณบดีฝ่ายบริหาร รองคณบดีฝ่ายกิจการทั่วไป หัวหน้าภาควิชาครุศาสตร์อุตสาหกรรมและเทคนิคศึกษา หัวหน้าสาขาวิชาวิศวกรรมเครื่องกล หัวหน้าสาขาวิชาวิศวกรรมอุตสาหการ และคณาจารย์ภาควิชาครุศาสตร์อุตสาหกรรมและเทคนิคศึกษา ผู้วิจัยได้นำเสนอระบบการนิเทศและผลจากการใช้ระบบการนิเทศที่พัฒนาขึ้น จากนั้นขอข้อเสนอแนะจากอาจารย์นิเทศและคณาจารย์จากการใช้คู่มือระบบการนิเทศการฝึกปฏิบัติวิชาชีพรู พบว่า เนื้อหาของคู่มือตรงต่อความต้องการ จัดเนื้อหาเป็นหมวดหมู่ ความรู้จากคู่มือสามารถนำไปใช้ประโยชน์ในการนิเทศการฝึกประสบการณ์วิชาชีพรู ได้ช่วยให้อาจารย์นิเทศเข้าใจในกระบวนการดำเนินงานการฝึกประสบการณ์วิชาชีพรู คู่มือสามารถนำมาใช้ได้ดีมีควิอาร์โค้ด ที่สามารถดาวน์โหลดเอกสารได้ง่ายไม่ต้องไปถ่ายเอกสาร สิ่งที่ต้องปรับปรุงคือ ควรเพิ่มเนื้อหาจรรยาบรรณอาจารย์นิเทศ

6. กิตติกรรมประกาศ (Acknowledgements)

งานวิจัย เรื่อง การพัฒนาระบบนิเทศการปฏิบัติการสอนวิชาชีพรูนี้ จะสำเร็จไปไม่ได้เลยถ้าไม่มีผู้บริหารคณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม คณาจารย์ภาควิชาครุศาสตร์อุตสาหกรรมและเทคนิคศึกษาทุกท่าน ที่ได้ให้ความอนุเคราะห์ให้ข้อมูลการนำคู่มือไปทดลองใช้ และให้ข้อเสนอแนะ ในการประเมินคู่มือการนิเทศการฝึกประสบการณ์วิชาชีพรู จนงานวิจัยสำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดี

